

Куліш І.М., Королюк Г.О. До проблеми вивчення іноземної мови професійного спрямування як важливої складової професійної підготовки фахівця. / І.М. Куліш, Г.О. Королюк // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – № 1. 2019. – Черкаси, 2019. – С. 55-61.

DOI _____

ORCID* 0000-0002-5375-5429

ORCID** 0000-0003-2108-981X

КУЛІШ Ірина Миколаївна*

завідувач кафедри іноземних мов

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького,

e-mail: irinakulich@ukr.net

КОРОЛЮК Галина Олександрівна**

старший викладач кафедри іноземних мов

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького,

e-mail: galkroll@ukr.net

УДК 371

ДО ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ЯК ВАЖЛИВОЇ СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ

Резюме. Проблема. Освіта відіграє особливу роль на сучасному етапі розвитку суспільства. Заклади вищої освіти виконують важливі функції у суспільстві 21 століття. Навички та компетентності, які називають навичками 21 століття, можуть різнитися, проте, вони мають і спільні риси. Вони ґрунтуються на передумові, що ефективне навчання або поглиблене навчання передбачає, що на основі набутих ключових ґрунтовних академічних знань розвиваються навички навчання та навички мислення вищого порядку.

Мета. Проаналізувати вимоги роботодавців до кваліфікації фахівців, визначити необхідний набір навичок студентів як майбутніх фахівців, вивчити нові вимоги до іншомовної підготовки студентів у закладах вищої освіти та думку студентів щодо вивчення іноземної мови у закладі вищої освіти, визначити та обґрунтувати нові підходи та особливості викладання

іноземної мови професійного спрямування на сучасному етапі розвитку суспільства.

Основні результати дослідження. На підставі аналізу науково-педагогічних джерел та вивчення вимог до кваліфікації фахівців визначено певні навички та уміння, які необхідно набути майбутнім фахівцям, щоб бути успішними професіоналами на сучасному етапі розвитку суспільства. На основі вивчення вимог роботодавців до своїх майбутніх робітників виявлено, що у сучасному суспільстві іноземна мова є важливою складовою професійної підготовки фахівців, що визначається роботодавцями і усвідомлюється потенційними робітниками. Процес вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти набуває професійного спрямування та передбачає інтеграцію навчання змісту з метою викладання іноземної мови. Цей процес передбачає одночасне вивчення мови і професійного предмету, при якому форма і послідовність презентації мови диктуються змістом.

Висновки. Підсумовуючи думку студентів щодо навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування», можна зазначити, що загалом студенти зацікавлені у вивченні цієї дисципліни; маючи недостатній базовий рівень іноземної мови, потребують активізації та удосконалення мовних навичок з іноземної мови і загального, і професійного спрямування. Усвідомлюючи необхідність приділяти увагу всім видам мовленнєвої діяльності, надають перевагу усним видам, а саме: дискусії та «круглому столу», не виключаючи при цьому роботу з періодичними виданнями.

В подальших дослідженнях вважаємо за доцільне визначити вплив сучасних підходів до вивчення іноземної мови професійного спрямування на ефективність навчального процесу та якість підготовки майбутніх фахівців.

Ключові слова: заклади вищої освіти, кваліфікація фахівців, професійна підготовка, навички та уміння, іноземна мова загального спрямування, англійська мова професійного спрямування.

Постановка проблеми. Освіта відіграє особливу роль на сучасному етапі розвитку суспільства. Заклади вищої освіти виконують важливі функції у суспільстві 21 століття. Інтелектуальна функція університету реалізується через викладання та дослідження. Освітня функція передбачає культивування розуму та передачу основних ідей і концепцій. Соціальна функція базується на: співвідношенні послуг, що надаються закладами вищої освіти з пріоритетними потребами суспільства; балансі короткотермінового процесу надання освітніх послуг та довгостроковою якістю; балансі базових та прикладних досліджень; прагненні досконалості у викладанні, навчанні та наукових дослідженнях [1].

В соціальній діяльності університету розглядають два основних напрями, а саме: підготовка фахівців, професіоналів, висококваліфікованих кадрів для потреб промисловості, сільського господарства, бізнесу та всіх галузей суспільства; надання різноманітних послуг у формі навчальних програм для дорослих (курси підвищення кваліфікації, консультації, технічні та художні послуги), досвід у всіх сферах компетенції для розвитку суспільства (економічного, політичного, соціального, екологічного, культурного), прагнення до більш справедливого соціального порядку [1].

Особливості суспільства 21 століття зумовлюють певні навички та уміння, які необхідно набути майбутнім фахівцям, щоб бути успішними професіоналами на сучасному етапі розвитку суспільства. Ці навички відрізняються від традиційних академічних навичок, які в першу чергу зводилися до змісту знань. Освітяни, педагоги, бізнес-лідери, академічні та урядові організації виокремлюють навички 21 століття та об'єднують їх у такі групи: (1) навички навчання та інновацій, які охоплюють критичне мислення, здатність вирішувати проблеми, спілкування та співпраця, творчій та інноваційний підходи; (2) навички цифрової грамотності, які включають інформаційну грамотність, медіаграмотність, грамотність інформаційно-комунікаційних технологій; (3) кар'єрні та життєві навички, які передбачають гнучкість та адаптивність, ініціативність та самоврядування, соціальна та міжкультурна взаємодія, продуктивність та відповідальність.

Багато з цих навичок називають ключовими якостями прогресивної освіти. Навички та компетентності, які називають навичками 21 століття можуть різнитися, проте, вони мають і спільні риси. Вони ґрунтуються на передумові, що ефективне навчання або поглиблене навчання передбачає, що на основі набутих ключових ґрунтовних академічних знань розвиваються навички навчання та навички мислення вищого порядку. Сучасні педагогічні підходи, враховуючи особливості розвитку суспільства, сприяють розвитку творчості, умінню співпрацювати, аналізувати, представляти та ділитися і досвідом навчання, і набутими знаннями. Подібні класифікації та групування

навичок мають на меті заохочувати педагогічні підходи, що сприяють поглибленому вивченню завдяки і традиційному навчанню, і активному навчанню, проектному навчанню, проблемному навчанню, тощо [2].

Мета статті. Проаналізувати вимоги роботодавців до кваліфікації фахівців, визначити необхідний набір навичок студентів як майбутніх фахівців, вивчити нові вимоги до іншомовної підготовки студентів у закладах вищої освіти та думку студентів щодо вивчення іноземної мови у закладі вищої освіти, визначити та обґрунтувати нові підходи та особливості викладання іноземної мови професійного спрямування на сучасному етапі розвитку суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження ринків праці таких країн, як Великобританія, Німеччина Китай, Мексика, Бразилія, Індонезія, свідчить, що роботодавці шукають наступні атрибути у потенційних працівників: відповідний набір навичок – 81%, вільне володіння англійською мовою – 79%, галузеві знання – 62%, освітній рівень – 61%, інші – 23%. Слід зазначити, що володіння англійською мовою займає другу позицію, що свідчить про зростання значення мови міжнародного спілкування у сучасному світі глобалізації та інтеграції. В середньому 68% роботодавців у світовому бізнесі проводять оцінювання англійської компетентності своїх робітників, а 91% респондентів вважають корисним для своєї справи знання англійської мови своїми співробітниками [3].

Аналіз вимог до кваліфікації фахівців свідчить про те, що роботодавці зацікавлені у таких навичках своїх співробітників, як основні комп'ютерні навички (42%), навички письма англійською мовою (31%), навички розмовної англійської мови (26%), навички розуміння прочитаного англійською мовою (17%), математичні навички (обчислення) (15%). Розглядаючи просування у своїй кар'єрі, робітники вважають знання англійської мови ключовим засобом для цього. Таким чином, просування в роботі є рушійною силою для вивчення іноземної мови для 39% європейців,

45% латиноамериканців, 71% китайців та 42% решти азійців. Отже, для 92% робітників у світі для кар'єрного успіху важливою умовою є англійська мова, проте, лише 7% робітників, для яких англійська мова не є рідною, можуть ефективно спілкуватися англійською мовою на робочому місці [3].

Таким чином, на сучасному етапі розвитку суспільства іноземна мова є важливою складовою професійної підготовки фахівців, що визначається роботодавцями і усвідомлюється потенційними робітниками. Як свідчать дані огляду ринків праці зазначених вище країн, приймаючи на розгляд заявки претендентів, 68% роботодавців здійснюють оцінку англомовних навичок; 31% роботодавців вважають, що робітниками бракує необхідних навичок письма англійською мовою; 17% визначають, що робітникам бракує необхідних навичок читання англійською мовою; 91% роботодавців припускають, що англомовна компетентність була б корисною для їх компанії. Тобто, роботодавці високо цінують компетентність своїх робітників стосовно англійської мови та звертають увагу на різні види мовленнєвої компетентності робітників. Стосовно фахівців, лише 7% з них вважають, що вони можуть ефективно спілкуватися англійською мовою на робочих місцях.

Отже, аналіз вимог до фахівців та думка самих робітників ставлять нові вимоги до іншомовної підготовки студентів у закладах вищої освіти.

Якщо звернутися до перспектив англійської мови у майбутньому до 2025 року, то за даними Британської Ради, англійська мова залишатиметься "lingua franca" у Європейському Союзі, роботодавці потребуватимуть фахівців з високим рівнем володіння англійської мови, включаючи такі спеціальні завдання, як проведення перемовин, вирішення проблем логістики або презентація нових стратегій, тощо. Робітники потребуватимуть безперервної освіти або регулярного підвищення кваліфікації протягом своєї кар'єри, при цьому, бажатимуть конкретного, цільового, гнучкого та ефективного навчання [4].

Слід зауважити, що 85% міжнародних організацій використовують англійську мову як свою офіційну мову. Цей факт є свідченням впливу процесів глобалізації та інтеграції на всі сфери суспільства, включаючи освіту, процеси викладання та навчання [5].

Розробка робочої програми навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» на сучасному етапі вимагає узгодження цілей викладання дисципліни та сучасних вимог роботодавців до фахівців певного напрямку.

Для прикладу, понад 15 років тому з метою координації зусиль ІТ-компаній в Україні була створена громадська організація «Асоціація ІТ-дистриб'юторів», метою якої було спільне вирішення проблем їх професійної діяльності. Близько 10 років тому на базі організації сформувалася асоціація підприємств інформаційних технологій України з пріоритетними завданнями представляти та захищати інтереси ІТ-компаній, мати вплив на політику держави у сфері ІТ-технологій, розвивати ІТ-ринок, сприяти обміну інформацією та розвитку відносин на ринку, тощо [6].

Слід зауважити, що розроблені стандарти в ІТ-галузі, як і в інших сферах, включають державу, роботодавців і працівників освіти. Заклади вищої освіти, розглядаючи стандарти на певну професію, розуміють очікування тієї чи іншої галузі стосовно результатів навчального процесу, що впливає і на формування навчальних планів, і на розробку програм навчальних дисциплін.

За даними прес-служби Держінформнауки, незважаючи на дефіцит фахівців у сфері ІТ-технологій, лише 25% випускників закладів освіти відповідають рівню своєї кваліфікації, тобто, роботодавці можуть забезпечити їх роботою в ІТ-компаніях. Тому, основну увагу при підготовці фахівців слід приділяти вимогам сучасного суспільства та підвищення якості навчального процесу, враховуючи потреби галузі на даному етапі розвитку суспільства [7].

Якщо переглянути та проаналізувати вимоги ІТ-компаній, які працюють в Україні, можливо зробити висновок, що пріоритетні місця займають фахова компетентність та іншомовна компетентність спеціалістів цієї галузі. На думку роботодавців, фахова компетентність надасть можливість виконувати обов'язки своєї посади на високому професійному рівні, а іншомовна компетентність допоможе фахівцю брати участь у фахових англійських семінарах для підвищення своєї професійної кваліфікації, обмінюватися досвідом з фахівцями компаній-партнерів у всьому світі, бути членами технологічних організацій та товариств, мати ефективний досвід відряджень у закордонні компанії, ефективно спілкуватися із замовниками та успішно брати участь у перемовинах [8].

На сучасному етапі розвитку суспільства процес вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти набуває професійного спрямування та передбачає інтеграцію навчання змісту з метою викладання іноземної мови. Цей процес передбачає одночасне вивчення мови і професійного предмету, при якому форма і послідовність презентації мови диктуються змістом. В ситуації, коли здійснюється навчання на основі змісту, форма слідує за змістом. В методиці викладання іноземної мови особливого призначення описано три форми навчання на основі змісту, а саме: на основі теми, на основі прикритого змісту, на основі доповненої мови. Процес навчання на основі теми зосереджується на темах, які є предметом інтересу для тих, хто вивчає іноземну мову спеціального призначення. Для закладів середньої освіти більш притаманне навчання на основі прикритого змісту. В процесі такого навчання певні види діяльності, доступні для учнів, передають необхідний зміст. Процес навчання на основі доповненої мови поєднує в собі два взаємопов'язаних курси, а саме, фаховий предмет та іноземну мову, передбачаючи взаємодію викладачів фахового спрямування та іншомовної підготовки. Заклади вищої освіти можуть використовувати будь-яку з цих моделей організацій навчального процесу для підвищення якісного рівня підготовки майбутніх фахівців [9].

Освітняни, методисти, дослідники виокремлюють різні форми іноземної мови професійного спрямування. Допрофесійна програма, наприклад, охоплює етапи підготовки до праці на робочому місці. Змістове наповнення процесу підготовки включає розвиток навичок читання іноземною мовою, використання документації, обчислення, розвиток навичок ділового письма, розвиток навичок усного спілкування та самоосвіти [10].

Розробляючи програму навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» для студентів ІТ-спеціальностей, ми враховували ряд факторів, які мають суттєвий вплив на навчальний процес, а саме, базовий рівень іншомовної компетентності студентів, їх потреби та інтереси, очікування ІТ-галузі стосовно результатів навчального процесу, вимоги роботодавців до фахівців ІТ-сфери на сучасному етапі розвитку суспільства.

Вивчаючи думку студентів щодо особливостей викладання іноземної мови професійного спрямування, нами було проведено анкетування студентів 1 та 2 курсів таких спеціальностей, як «Комп'ютерні науки», «Прикладна математика», «Інформаційні системи та технології», «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології». Формуючи питання анкети, нас цікавила думка студентів стосовно таких аспектів, як спрямування іноземної мови (доцільність вивчення англійської мови загального та професійного спрямування та їх співвідношення), види мовленнєвої діяльності, методи навчання, робота з періодичними видання галузі, джерела інформації професійного спрямування, види контролю. Анкетування проводилося на початку та в кінці навчального року, з метою порівняння думки студентів до та після вивчення дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування».

Переважає більшість студентів зазначених спеціальностей вважають, що їм необхідні знання англійської мови як загального, так і професійного спрямування, при цьому, на кінець навчального року цей відсоток збільшився (62% та 77% відповідно). Такі результати можуть свідчити про

недостатній базовий рівень іншомовної підготовки та (або) про усвідомлення студентами необхідності удосконалювати свій рівень знань, умінь та навичок стосовно англійської мови і загального, а професійного спрямування, оскільки ситуації, які потребують щоденного іншомовного спілкування можуть виникати як під час навчальної, так і професійної діяльності.

Незначний відсоток студентів вважають, що їм необхідна іноземна мова лише професійного спрямування, при цьому, на кінець навчального року цей відсоток знизився (27% та 15% відповідно). Припускаємо, що частина студентів закінчили школи або класи з поглибленим вивченням іноземної мови та мають високий базовий рівень іншомовної компетентності. Вважаємо, що таким студентам варто давати більше завдань на самостійне опрацювання, завдань творчого характеру, доручати керівні ролі у презентаціях та ділових іграх. Незначний відсоток студентів висловилися за необхідність лише іноземної мови професійного спрямування (8% - 6%), що може показувати їх низький базовий рівень іншомовної підготовки та неготовність до матеріалу професійного спрямування або не усвідомлення значення іноземної мови у майбутній професійній діяльності. У першому випадку, для підвищення базового рівня іншомовної компетентності студентам доречно відвідувати додаткові курси з іноземної мови, оскільки в рамках програми навчальної дисципліни не існує можливості працювати з низьким рівнем іншомовної компетентності або організувати в університеті настановно-корективний курс з англійської мови на базі декількох спеціальностей. У другому випадку, частина студентів усвідомила значення іноземної мови професійного спрямування протягом процесу навчання.

Більшість студентів припускають, що їм варто удосконалювати всі види мовленнєвої діяльності (71% та 64%), проте, більший відсоток студентів вважають, що їм слід звернути більшу увагу на говоріння та аудіювання (32% та 41%), менший відсоток зазначає, що їм варто більше працювати над читанням та письмом (4% та 11%). Ці факти можуть свідчити про потребу

удосконалення усних видів мовленнєвої діяльності, не виключаючи певних завдань на удосконалення письма.

Слід зазначити, що студенти надають перевагу усному обговоренню загальних та професійних проблем (32% та 61%), у порівнянні з читанням та перекладом текстів і статей професійного спрямування (13% та 12%), в той же час значна кількість студентів високо оцінюють обидва види навчальної діяльності (67% та 81%). В кінці навчального року кількість прихильників обох видів навчальної діяльності зростає, при цьому значно зростає відсоток студентів, які надають перевагу усному обговоренню проблем. Ми вважаємо, що ці факти можуть свідчити про більш цікавий та динамічний характер усних видів навчальної діяльності.

Значна кількість студентів вважають за доцільне приділяти увагу граматичній структурі англійської мови (62% та 71%). Цей факт може свідчити про усвідомлення важливості даного аспекту мови та про бажання удосконалити свої граматичні навички. Помітний відсоток студентів вважають, що увагу граматичній структурі мови слід приділяти в залежності від базового рівня граматичних навичок студентів (32% та 28%). Незначний відсоток студентів вважають, що приділяти увагу граматичній структурі мови – недоцільно (4% та 5%). Цей факт може свідчити про високий рівень базової підготовки студентів, про високий рівень ефективності довготривалої пам'яті, проте, можливий варіант не усвідомлення значення граматичної структури для удосконалення іншомовних навичок.

Значна кількість студентів обирають або надають перевагу дискусії та «круглому столу» (61% та 82%) серед методів та прийомів навчання, що свідчить про загальну перевагу усних видів навчальної діяльності, а саме, обговорень, диспутів, тематичних розмов, тощо. Зростання показника на кінець навчального року підтверджує уподобання студентів та показує позитивне ставлення до цих видів навчальної діяльності. Ставлення студентів до такого виду навчальної діяльності як «презентація проєктів» (8% та 9%) показує, що цей вид діяльності є незнайомим, можливо, складним. Вважаємо,

що варто застосовувати метод «презентації проектів» на 3 та 4 курсах або під час навчання у магістратурі.

Студенти достатньо високо оцінюють роботу з періодичними виданнями, оскільки значна частина респондентів вважає за доцільне приділяти увагу цьому виду роботи на кожному занятті (29% та 42%) або раз на місяць (52% та 48%). Це показує зацікавленість майбутніх фахівців професійними періодичним виданнями.

Переважає більшість студентів вважають, що джерелом інформації професійного спрямування може бути і самостійний пошук, і матеріал, підготовлений викладачем (58% та 67%). Студенти підтримують вдале поєднання обох запропонованих джерел інформації. На нашу думку, такий варіант є найбільш оптимальним, оскільки студенти враховують свої інтереси та потреби, а викладачі здійснюють підготовку матеріалу з навчально-методичної точки зору. Такі аспекти сприятимуть ефективності навчального процесу та мотивації студентів до вивчення іноземної мови професійного спрямування.

Слід зауважити, що на початку навчального року студенти не впевнені у виді підсумкового контролю, в кінці ж навчального року, переважна більшість студентів надають перевагу підсумково-модульному контролю (90%). Цей факт показує переваги такого виду підсумкового контролю для студентів, оскільки послідовна, регулярна, творча робота протягом семестру приводить до високих результатів у кінці семестру або навчального року.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, освіта відіграє особливу роль на сучасному етапі розвитку суспільства. Особливості суспільства 21 століття зумовлюють певні навички та уміння, які необхідно набути майбутнім фахівцям, щоб бути успішними професіоналами на сучасному етапі розвитку суспільства. Багато з цих навичок називають ключовими якостями прогресивної освіти. Навички та компетентності, які називають навичками 21 століття можуть різнитися, проте, вони мають і спільні риси. Вони ґрунтуються на передумові, що ефективне навчання або

поглиблене навчання передбачає, що на основі набутих ключових ґрунтовних академічних знань розвиваються навички навчання та навички мислення вищого порядку.

Сучасні педагогічні підходи, враховуючи особливості розвитку суспільства, сприяють розвитку творчості, умінню співпрацювати, аналізувати, представляти та ділитися і досвідом навчання, і набутими знаннями. На сучасному етапі розвитку суспільства іноземна мова є важливою складовою професійної підготовки фахівців, що визначається роботодавцями і усвідомлюється потенційними робітниками.

У сучасному суспільстві процес вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти набуває професійного спрямування та передбачає інтеграцію навчання змісту з метою викладання іноземної мови. Цей процес передбачає одночасне вивчення мови і професійного предмету, при якому форма і послідовність презентації мови диктуються змістом.

Розробляючи програму навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» для студентів ІТ-спеціальностей, ми враховували ряд факторів, які мають суттєвий вплив на навчальний процес, а саме, базовий рівень іншомовної компетентності студентів, їх потреби та інтереси, очікування ІТ-галузі стосовно результатів навчального процесу, вимоги роботодавців до фахівців ІТ-сфери на сучасному етапі розвитку суспільства.

Підсумовуючи думку студентів щодо навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування», можна зазначити, що загалом студенти зацікавлені у вивченні цієї дисципліни; маючи недостатній базовий рівень іншомовної підготовки, потребують активізації та удосконалення мовних навичок з іноземної мови і загального, і професійного спрямування. Усвідомлюючи необхідність приділяти увагу всім видам мовленнєвої діяльності, надають перевагу усним видам, а саме: дискусії та «круглому столу», не виключаючи при цьому роботу з періодичними виданнями.

В подальших дослідженнях вважаємо за доцільне визначити вплив сучасних підходів до вивчення іноземної мови професійного спрямування на ефективність навчального процесу та якість підготовки майбутніх фахівців.

Список бібліографічних посилань

1. The Role of Higher Education in Society Quality and Pertinence. UNESCO - Non-Governmental Organizations 2nd Collective Consultation on Higher Education, Paris, 8-11 April 1991. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.unesco.org/education/pdf/24_133.pdf)
2. 21st-century-workplaces Attitudinal Skills for 21st century workplaces, Arpora. Retrieved 2016-03-12. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.arboraglobal.com/news/56-attitudinal-skills-for->)
3. Society for Human Resource Management (SHRM): 2014 Economic Conditions: Recruiting and Skills Gaps. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.shrm.org/hr-today/trends-and-forecasting/research-and-surveys>)
4. British Council. The future demand for English in Europe: 2025 and beyond. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.britishcouncil.org/education/schools/support-for-languages/thought-leadership/research-report/future-of-english-eu-2025>
5. (Dan Ben-Canaan The Impact of Globalization and the Internet on English Language Teaching and Learning. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.academia.edu/188911/The_Impact_of_Globalization_and_the_Internet_on_English_Language_Teaching_and_Learning)
6. Актуальні питання та перспективи кадрового забезпечення ІТ-сфери в Україні. Аналітична записка, 2015 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://hr-it.org.ua/fileadmin/>
7. Новини УНІАН: Освіта. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://education.unian.net/>

8. Центр міжнародних проєктів Євроосвіта. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://euroosvita.net/>
9. Hinkel E. Handbook of research in second language teaching and learning. – 2011. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://books.google.com>
10. Рибалка Л.В. Когнітивний підхід в організації наукової комунікації іноземною мовою магістрантів-філософів. // Вища школа: сучасні тенденції розвитку: Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси, 24 квітня 2015 р. – Черкаси-Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2015. – 196 с.

KULISH Iryna

Head of Foreign Languages Department,
Cherkasy Bohdan Khmelnytskyi National University,
e-mail: irinakulich@ukr.net

KOROLIUK Halyna

Senior Lecturer of Foreign Languages Department,
Cherkasy Bohdan Khmelnytskyi National University,
e-mail: galkroll@ukr.net

**TO THE PROBLEM OF LEARNING A FOREIGN LANGUAGE
FOR SPECIFIC PURPOSES AS AN IMPORTANT COMPONENT
OF PROFESSIONAL TRAINING**

Abstract. Introduction. *Education plays a special role at the present stage of society's development. Higher education institutions perform important functions in the society of the 21st century. Skills and competences, called skills of the 21st century, may vary; however, they also have common features. They are based on the premise that effective learning or in-depth training implies that learning skills and thinking skills of higher level are developed on the basis of the acquired key deep academic knowledge.*

Purpose. *To analyze the employers' requirements for specialists' qualification, to determine the necessary set of skills for students as future specialists, to study the new requirements for teaching a foreign language for the students in higher education institutions and students' views on the study of a foreign language at a higher education institution, to determine and substantiate new approaches and peculiarities of teaching a foreign language for specific purposes at the present stage of society's development.*

Results. *Certain skills and abilities to be acquired by future specialists in order to be successful professionals at the present stage of society's development are determined based on the analysis of scientific and pedagogical sources and the study of the requirements for specialists' qualification. The study of the employers' requirements to their future workers shows that in modern society, a foreign language is an important component of the professional training of specialists; this fact is determined by employers and is realized by potential workers. The process of studying a foreign language in higher education institutions acquires a professional orientation and involves the integration of teaching content in order to teach a foreign language. This process involves the simultaneous study of the language and the professional subject, in which the form and sequence of the presentation of the language are dictated by the content.*

Conclusions. *The students' opinion on the subject "English for Specific Purposes" shows that in general, students are interested in studying this discipline; having an inadequate basic level of foreign language training, they need to intensify and improve language skills in a foreign language for both general and specific purposes. Being aware of the need to pay attention to all types of speech activity, the students prefer oral speech activities, such as discussions and "round tables", while not excluding the work with periodicals.*

In further studies, we consider it expedient to determine the influence of modern approaches to the study of a foreign language for specific purposes on the efficiency of the educational process and the quality of future specialists' training.

Key words: *institutions of higher education, qualifications of specialists, professional training, skills and abilities, foreign language for general purposes, English for specific purposes.*

Одержано редакцією _____ 2019
Прийнято до публікації _____ 2019